

Obsah

Seznam použitých zkratek	11
Předmluva	17
I OBECNÁ NEUROLOGIE	19
1 Klinické vyšetření pacienta	20
1.1 Anamnéza a objektivní vyšetření	20
1.1.1 Anamnéza	20
1.1.2 Klinické neurologické vyšetření	22
1.1.3 Schéma neurologického vyšetření	44
1.2 Vývoj a vyšetření dítěte v prvních dvou letech života	45
1.3 Vyšetření pacienta s poruchou vědomí	47
2 Obecná neurologie	51
2.1 Vývoj nervového systému a vývojové vady	51
2.2 Základní pojmy a principy nervové soustavy	54
2.3 Periferní nervy	59
2.4 Svaly – nervosvalový systém	61
2.5 Mícha a míšní syndromy	63
2.5.1 Mišní dráhy	64
2.5.2 Klinická symptomatologie při postižení mišních struktur	66
2.5.3 Cévní zásobení míchy	69
2.6 Poruchy hybnosti	70
2.6.1 Myopatie	73
2.6.2 Myotonický syndrom	73
2.6.3 Myastenický syndrom	73
2.6.4 Polymyositický syndrom	74
2.7 Mozkový kmen a kmenové syndromy	74
2.7.1 Pohled a jeho poruchy	76
2.7.2 Bulbární syndrom	77
2.7.3 Pseudobulbární syndrom	77
2.7.4 Decerebrační rigidita	77
2.7.5 Dekortikační rigidita	77
2.7.6 Syndrom koutu mostomozečkového	78
2.7.7 Syndrom zadní jámy lební	78
2.8 Vestibulární aparát a syndromy	79
2.8.1 Nystagmus	79
2.8.2 Vestibulární syndrom	80
2.9 Mozeček	81
2.10 Retikulární formace	83
2.11 Thalamus	84
2.12 Senzitivní systém	85
2.13 Autonomní, vegetativní systém	90
2.14 Syndrom vnitřního pouzdra (capsula interna)	94

2.15	Syndrom corpus callosum	95
2.16	Syndrom nitrolební hypertenze, hypotenze a tlakových nitrolebních konusů – kuželů (hernií)	95
2.17	Syndrom meningeální	98
2.18	Extrapyramidový systém	99
2.19	Syndromy mozkových laloků, korové syndromy	101
2.19.1	Syndrom frontálního laloku	102
2.19.2	Syndrom parietálního laloku	102
2.19.3	Syndrom temporálního laloku	103
2.19.4	Syndrom okcipitálního laloku	104
2.20	Mozkové nervy a syndromy s postižením mozkových nervů	105
3	Pomocná neurologická vyšetření	113
3.1	Neuroradiologie	113
3.1.1	Nativní RTG vyšetření	113
3.1.2	Výpočetní tomografie (CT)	117
3.1.3	Magnetická rezonance (MR)	120
3.1.4	Angiografické vyšetření (AG), digitální subtrakční angiografie (DSA)	124
3.1.5	Myelografické-perimyelografické vyšetření (PMG)	126
3.1.6	Pozitronová emisní tomografie PET a hybridní přístroj PET-CT	126
3.1.7	Jednofotonová emisní tomografie (SPECT), SPECT/CT	127
3.1.8	Pneumoencefalografické vyšetření (PEG)	127
3.1.9	Ultrasonografické vyšetření	127
3.1.10	Ventrikulografie	128
3.2	Elektroenzefalografické vyšetření (EEG)	128
3.3	Elekromyografie (EMG)	130
3.4	Evokované potenciály (EP)	133
3.5	Vyšetření likvoru	134
II	SPECIÁLNÍ NEUROLOGIE	139
4	Speciální neurologie	140
4.1	Bolesti hlavy	140
4.1.1	Migréna (migrenózní céfalea)	141
4.1.2	Tenzní bolesti hlavy	143
4.1.3	Cluster headache	144
4.1.4	Chronická paroxysmální hemikranie (CPH)	144
4.2	Traumata mozku a míchy	145
4.2.1	Primární poškození mozku traumatem	147
4.2.2	Sekundární poškození mozku traumatem	157
4.2.3	Poranění páteře a míchy	160
4.3	Nádory mozku a míchy	165
4.3.1	Dělení nádorů	167
4.3.2	Klinické příznaky	182
4.3.3	Léčba nádorů	183
4.3.4	Nádory míchy a páteře	184

4.4	Cévní onemocnění mozku a míchý	188
4.4.1	Akutní cévní mozková příhoda (apoplexie – iktus – stroke)	191
4.4.2	Chronické ischemické změny CNS	206
4.4.3	Mišní cévní příhody	208
4.4.4	Subarachnoidální krvácení – SAK	208
4.4.5	Intrakraniální cévní malformace	211
4.5	Zánětlivá onemocnění nervového systému	213
4.5.1	Akutní bakteriální menigitida – meningitis purulenta	213
4.5.2	Spirochetové infekce a neuroinfekce	217
4.5.3	Lymská borrelióza	220
4.5.4	Leptospiróza	221
4.5.5	Mykotická onemocnění CNS	222
4.5.6	Parazitární onemocnění CNS	222
4.5.7	Tuberkulózní menigitida	227
4.5.8	Intrakraniální absces, empyém	229
4.5.9	Granulomy	231
4.5.10	Virové infekce	232
4.5.11	Chronické virové infekce a prionová onemocnění	240
4.5.12	Tetanus	242
4.5.13	Botulismus	243
4.5.14	Huntingtonova choroba (chorea minor Sydenhami)	244
4.5.15	Sekundární encefalomyelitida (akutní diseminovaná encefalitida, postvakcinační)	244
4.5.16	Autoimunitně vyvolaná encefalitida	245
4.5.17	Akutní zánětlivá postinfekční polyneuropatie (Guillain-Barré syndrom – GBS)	245
4.6	Epilepsie	247
4.6.1	Klasifikace epileptických záchvatů	251
4.6.2	Vybrané epileptické syndromy	257
4.6.3	Léčba epilepsie	262
4.6.4	Epilepsie a podmínky pro přiznání způsobilosti řízení motorových vozidel	263
4.7	Spánek a jeho poruchy	264
4.7.1	Anatomicko-fyziologická poznámka	264
4.7.2	Diagnóza poruchy spánku	264
4.7.3	Narkolepsie a kataplexie	264
4.7.4	Parasomnie	266
4.7.5	Hypersomnie	266
4.7.6	Syndrom neklidných nohou (restless legs)	266
4.7.7	Insomnie	267
4.7.8	Syndrom spánkové apnoe (SAS)	267
4.8	Demyelinizační onemocnění	268
4.8.1	Roztroušená skleróza (RS)	270
4.8.2	Akutní diseminovaná encefalomyelitida (ADEM) a akutní hemoragická encefalomyelitida (AHEM)	279
4.8.3	Neuromyelitis optica – Devicova nemoc	281

4.8.4	Centrální pontinní myelinolýza a extrapontinní myelinolýza (osmotický demyelinizační syndrom – ODMS)	282
4.9	Extrapyramidový systém	282
4.9.1	Parkinsonova choroba (v historii nazývaná třaslavá obrna) ..	283
4.9.2	Progresivní supranukleární paralyza (PSP, nemoc Steele-Richardson-Olszewski)	287
4.9.3	Wilsonova choroba, hepatolentikulární degenerace, pseudoskleróza Westphalova-Strümpellova	287
4.9.4	Dyskinetické syndromy	288
4.9.5	Huntingtonova choroba	288
4.9.6	Hemibalismus	289
4.9.7	Myoklonická epilepsie (Unverichtova-Lungborgova)	289
4.9.8	Dystonie	289
4.9.9	Atetóza	290
4.9.10	Tiky	291
4.10	Degenerativní onemocnění nervového systému	291
4.10.1	Degenerativní nebo choroby známé etiologie, kde dominantním příznakem je demence	292
4.10.2	Halervorden-Spatzovo onemocnění	298
4.10.3	Autozomálně dominantní spinocerebelární ataxie	298
4.10.4	Amyotrofická laterální skleróza (ALS), Charcotova nemoc ..	300
4.10.5	Hereditární spastická paraparéza (Strümpell-Erb-Lorraine)	301
4.10.6	Syringomyelie	302
4.10.7	Werdnigova-Hoffmannova choroba	302
4.10.8	Aranova-Duchenneova choroba	303
4.10.9	Peroneální svalová atrofie (Charcot-Marie-Tóoth choroba)	304
4.11	Neurokutánní syndromy – fakomatózy	304
4.11.1	Neurofibromatóza	304
4.11.2	Tuberózní skleróza	305
4.11.3	Sturge-Weberův syndrom	306
4.11.4	Von Hippelova-Lindauova choroba	307
4.11.5	Ataxia teleangiectasia – Luis-Barové syndrom	307
4.12	Vrozené poruchy metabolismu	307
4.12.1	Glykogenózy	307
4.12.2	Sfingolipidózy	307
4.12.3	Leukodystrofie	308
4.13	Mitochondriální encefalomyelopatie	310
4.13.1	MELAS (mitochondrial myopathy, encephalopathy, lactic acidosis a stroke-like episodes)	311
4.13.2	MERRF	312
4.14	Myopatie	313
4.14.1	Progresivní svalové dystrofie	313
4.14.2	Kongenitální svalové dystrofie	315
4.14.3	Získané myopatie	315
4.14.4	Dermatomyositida	316

4.14.5	Myopatie při metabolických poruchách	316
4.14.6	Paroxyzmální svalové obrny	316
4.15	Myotonie	317
4.15.1	Thomsenova kongenitální myotonie	317
4.15.2	Dystrofická myotonie (Curschmann-Steinertova)	317
4.16	Myasthenia gravis	317
4.17	Neurologické komplikace vlivem léků, toxických látek a metabolických poruch	319
4.17.1	Neurologické komplikace vlivem léků	319
4.17.2	Neurologické komplikace vlivem toxických látek	320
4.17.3	Neurologické komplikace vlivem poruch metabolismu	323
4.18	Hydrocefalus	325
4.18.1	Obstrukční hydrocefalus	326
4.18.2	Komunikující hydrocefalus	327
4.18.3	Arrested hydrocefalus	327
4.19	Dětská mozková obrna (DMO)	329
4.19.1	Spastické formy DMO	330
4.19.2	Dyskinetická forma	330
4.20	Postižení periferních nervů	330
4.20.1	Plexus cervicalis (C1–4, částečně C5)	331
4.20.2	Plexus brachialis (C5–Th1)	331
4.20.3	Plexus lumbosacralis	335
4.20.4	Obrna lícniho nervu (n. facialis), Bellova obrna	336
4.20.5	Polyneuropatie	337
4.20.6	Hemispazmus n. facialis	339
4.20.7	Neuralgie n. trigeminus	339
4.21	Vertebrogenní onemocnění	339
4.21.1	Bolesti v oblasti bederní páteře	344
4.21.2	Bolesti v oblasti krční páteře	345
4.21.3	Kořenové syndromy	347
4.21.4	Pooperační komplikace	354
4.22	Rehabilitace	356
4.22.1	Fyzioterapie	358
4.22.2	Ergoterapie	360
4.22.3	Speciální část	360
4.23	Základní ekonomická charakteristika léčebných a diagnostických postupů	361
Rejstřík	363
Souhrn	381
Summary	383